

Llawlyfr— Mêts Maesllan 2

Tîm awduro: Bethan Clement, Marian Thomas, Nanna Ryder.
Dyluniwyd gan Ocean Hughes.

Beth yw Mêts Maesllan 2?

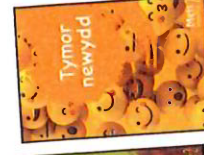
- pecyn o lyfrau a gweithgareddau sy'n dilyn hynt, helynt a diddordebau criw o ffrindiau 11 a 12 oed sef Mim, Ben, Sam a Wil sy'n byw ym mhentref Maesllan
- cyfres drawsgwricwlaidd o 32 o lyfrau sy'n cynnwys rhai ffuglen a ffeithiol
- llyfrau byr rhwng 16 a 28 tudalen i ddenu diddordeb y plant hynny sy'n amharod i ddarllen
- y lyfrau a'r gweithgareddau wedi'u graddoli ar 4 lefel er mwyn datblygu sgiliau darllen a phob un yn adeiladu ar y lefel flaenorol
- gweithgareddau digidol a phapur ar wefan i gyd-fynd â phob llyfr er mwyn cadarnhau'r eirfa a'r patrymau iaith a gyflwynir.

Y cefndir

- cyfres i gynorthwyo plant ar Gamau Cynnydd 2 - 4 sydd ag anawsterau dysgu penodol i feistrolï llythrennedd yn y Gymraeg
- canolbwyntio ar gamau seicolegol a phatrymau iaith sy'n seiliedig ar 'O Gam i Gam' (Griffith, diweddarwyd gan Tomos a Jones, 2009) a'r 'Ffynhonnell Eirfaol' (Hughes, 1978).

Nod y pecyn

- hybu diddordeb mewn llyfrau a mwynhad wrth ddarllen
- cyflwyno adnoddau darllen sy'n apelio at fechgyn yn ogystal â merched
- cyflwyno'r plant i ddeunydd darllen sydd â diwyg diddorol a chyfoes
- datblygu sgiliau'r plant hynny sydd ag anawsterau dysgu penodol a'r rhai sy'n profi anawsterau cyffredinol wrth ddatblygu sgiliau darllen yng Nghamau Cynnydd 2 - 4
- darparu amrywiaeth o wahanol ffurfiau o destun gan gynnwys llyfrau ffeithiol sy'n ddefnyddiol ar gyfer pob disgybl yn y dosbarth oherwydd natur y testun
- darparu llyfrau a gweithgareddau i annog cwestiynu pellach gan oedolion er mwyn datblygu sgiliau meddwl.

Canllaw graddoli llyfrau

Lefel 1	Lefel 2	Lefel 3	Lefel 4	Lefel 5
Mae'r llyfrau ar y lefel hon ar gael yng nghyfres gyntaf Mëts Maeslan.	Geirfa - geiriau unsill gyda chytseiniaid clwm, e.e. dant, cefn, ofn - llythrennau dwbl – ch, dd, ll, th, rh, ng, ff, si, ph - geiriau amlsillafog – deusill yn bennaf. Treigladau - treigladd meddal - treigladd trwynol - dechrau cyflwyno'r treigladd llaes. Cystrawen - brawddegau cytbwys – dau gymal - defnydd o gysyllteiriau – a, ond - peth ailadrodd - amser amherffaith y fferf.	Geirfa - cytseiniaid clwm - geiriau amlsillafog, e.e. aderyn, anifeiliaid, anhygoel. Treigladau	Geirfa - llafariad clwm, e.e. traed, dwylo, gwyn, Korea - dyblu 'n' a 'r' - geiriau lluosog gyda llafariad clwm, e.e. ffeithiau, streipiau, mynyddoedd. Treigladau - treiglo'n ehangach. Cystrawen - brawddegau mwy cymhleth - defnydd helaeth o briod-ddulliau - ffurf gryno'r ferf yn y gorffennol – gwelais, rhedais - ffurf amherffonol gorffennol, e.e. darllenwyd, penderfynwyd - cymharu ansoddeiriau – y radd eithaf - rhedeg arddodiaid. - D.S. Noder mai 'sy' ac nid 'sydd' a ddefnyddir mewn deialog ar y lefel hon.	Geirfa - mwy o eiriau anghyfarwydd ac amlsillafog - trefnolion, e.e. 31ain. Treigladau - treiglo berfau, e.e. Chafodd e ddim... Cystrawen - ffurf gryno'r presennol, dyfodol ac amherffaith – gallaf, byddwn, byddai - defnydd helaethach o briod-ddulliau - ffurf amherffonol gorffennol, e.e. darllenwyd, penderfynwyd - cymariaethau mwy heriol, e.e. ieuengaf - arddull fwy ffurfiol, e.e. ohonynt.

Os defnyddir geiriau sydd y tu hwnt i'r diffiniad uchod, rhestrir nhw o dan 'Geiriau i'w hymarfer' ar dudalen olaf pob llyfr.

Strwythur y gyfres - lefelau

- Llyfrau a gweithgareddau wedi'u lefelu o ran camau seinelol a phatrymau iaith
 - 2 lyfr heb eu lefelu ('Mêts eto!' a 'Cerddi'r Mêts') i gyflwyno'r cymeriadau a'u cefndir
 - lefel 1 (glas) – does dim llyfrau ar y lefel hon yn y gyfres hon. Ceir llyfrau ar y lefel hon yng nghyfres gyntaf Mêts Maesllan
 - lefel 2 (gwyrd) – 5 llyfr yn canolbwyntio ar lythrennau dwbl e.e. ff, ch, rh
 - lefel 3 (oren) – 9 llyfr yn canolbwyntio ar gyfuniadau o gytseiniaid
 - lefel 4 (coch) – 10 llyfr yn canolbwyntio ar gyfuniadau o lafariaid
 - lefel 5 (porffor) - 6 llyfr yn cynnwys geiriau mwy anghyfarwydd a ffurfiau berfol amrywiol

Gweler Tabl 1 am ganllaw pellach o'r modd y datblygir y camau seinelol a'r patrymau ieithyddol o fewn y gwahanol lefelau

- Gall y llyfrau gael eu cyflwyno mewn unrhyw drefn yn ôl gallu, lefel datblygiad a diddordeb yr unigolyn - gweler Tabl 2 am fanylion pellach.

Llyfrau cyffredinol – dim lefel	
Lefel 2 (5)	1. Mêts eto! 2. Cerddi'r Mêts
1. Siocled 2. Problemau sbwriel 3. Munud i feddwl 4. Prosiect y bad achub 5. Mêt da	1. Tymor newydd 2. Pryder Mim 3. Cadw ieir 4. Cael gwared ar sbwriel 5. Seiclo 6. Clwb drama 7. Gofalu am feic 8. Ar y we 9. Siop elusen
Lefel 4 (10)	Lefel 5 (6)
1. Y gêm 2. Celf y Cymry 3. Lliw 4. Dringo 5. Hwyl yn y gwersyll 6. Adar Ysgol Maesllan 7. Arafu traffig 8. Byddwch yn ofalus yn y cartref 9. Dathlu'r Calan 10. Cynilo	1. Blwyddyn newydd dda 2. Ysgol Masnach Deg 3. Dydd Sadwrn Tim 4. Cynhesu byd-eang 5. Gwyliau yng Nghymru 6. Crwydro Patagonia

Tabl 2

Meysydd Dysgu a Phrofiad Cwricwlwm i Gymru

Mae'r llyfrau i gyd yn cefnogi 4 Diben Cwricwlwm i Gymru, gyda nifer yn ymwneud â mwy nag un MDP. Isod nodir y prif MDP sy'n berthnasol i'r llyfr.

Celfyddydau Mynegiannol	Iaith a Llythrennedd	Dyniaethau
Clwb drama Celf y Cymry	Cerddi'r Mêts	Siocled Prosiect y bad achub Hwyl yn y gwersyll Dathlu'r Calan Blwyddyn newydd dda Masnach deg Gwyliau yng Nghymru Crwydro Patagonia

Iechyd a Lles	Mathemateg a Rhifedd	Gwyddoniaeth a Thechnoleg
Mêts eto Munud i feddwl Mêt da Tymor newydd Pryder Mim Cael gwared ar sbwriel Seiclo Ar y we Y gêm Dringo Arafu traffig Byddwch yn ofalus yn y cartref Dydd Sadwrn Tim	Siop elusen Cynilo	Problemau sbwriel Cadw ieir Gofalu am feic Lliw Adar Ysgol Maesllan Cynhesu byd-eang

Tabl 3

Arddull a diwyg

- amrywiaeth o ddyluniadau gwreiddiol a ffotograffau
- ffurfiau amrywiol o ran llyfrau unigol ac o fewn y llyfrau gan gynnwys storïau, llyfrau feithiol, dyddiadur, ffeil-o-faith, deialog, cwis, cerddi, negeseuon testun a mwy (gweler Tabl 4 am fanylion pellach am y math o lyfrau a geir yn y gyfres)
- cyflwynir y testun yn y llyfrau ac ar y sgrin ar gefndir lliw hufen er mwyn hwyluso'r broses ddarllen
- defnyddir ffont 'Chalkboard', maint 16 ar gyfer y lefelau a maint 14 ar gyfer y lefelau uwch (dilynwyr cyfarwyddiadau Cymdeithas Dyslecsia Prydain (BDA) ar gyfer hyn)
- amrywiaeth o dafodiaith de a gogledd Cymru ar draws y gyfres.

Stori	Ffeithiol	Cyfuniad o stori a ffeithiol	Odl
Miëts eto	Siocled	Prosiect y bad achub	Cerddi'r Miëts
Munud i feddwl	Problemau sbwriel	Cadw ieir	
Mêt da	Seiclo	Gofalu am feic	
Tymor newydd	Lliw	Ar y we	
Pryder Mîm	Dringo	Celf y Cymry	
Clwb drama	Gwyliau yng Nghymru	Hwyl yn y gweryll	
Siop elusen		Adar Ysgol Maesllan	
Y gêm		Arafu traffig	
Dydd Sadwrn Tim		Byddwch yn ofalus yn y cartref	
		Dathlu'r Calan	
		Cynilo	
		Blwyddyn newydd dda	Cael gwared ar sbwriel
		Ysgol Masnach Deg	
		Cynhesu byd-eang	
		Crwydro Patagonia	
		Cael gwared ar sbwriel	

Tabl 4

Gweithgareddau pellach

- yr holl weithgareddau ar gael ar wefan Peniarth ar <https://pth.cymru/mm2> ac ar yr Hwb am ddim!
- gweithgareddau rhyngweithiol yn cyd-fynd gyda phob llyfr mewn gwahanol ffurfiau ac yn ffocysu ar wahanol agweddau ieithyddol, e.e. patrymau sillafu, strwythur brawddegau, darllen a deall ac ati
- syniadau ar gyfer gweithgareddau ysgrifenedig/llafar ar gael ar gyfer pob llyfr mewn fformat pdf. e.e. cwis, trefnu testun, geiriau sy'n odli a llawer mwy
- cyfle i wahaniaethu'r gweithgareddau ysgrifenedig yn ôl lefel a gallu, e.e. gweler enghraifft o hyn yn 'Problemau sbwriel'
- cyfle i addasu'r gweithgareddau ysgrifenedig yn ôl gofynion unigolion a/neu grwpiau bach, e.e. gweler enghraifft o weithgaredd llenwi'r bylchau yn 'Clwb Drama'.
- cyflwyno'r dasg ar lafar neu'n ysgrifenedig, e.e. 'Tymor Newydd'.

Gofynion Sylfaenol y System

Er mwyn sicrhau'r profiad gorau wrth ddefnyddio'r gweithgareddau rhyngweithiol sy'n cyd-fynd â'r gyfres hon, rydym yn argymhell defnyddio tabled, gliniadur neu gyfrifiadur gyda phorwr diweddar a chyfoes.

Allwedd eiconau a ddefnyddir yn y gweithgareddau

- Llusgo a gollwng
- Cliciwch ar yr eicon i glywed y sain unwaith eto
- Dewiswch o'r ddewislen er mwyn cwblhau'r frawddeg
- Cliciwch ar yr eicon i ddewis gweithgaredd gwahanol
- Cliciwch i glywed y cyfarwyddiadau unwaith eto
- Cliciwch ar yr eicon i glywed neu ddiffodd y sain